

Johan Willem Beyen: un plan pentru o piață comună

Johan Willem Beyen 1897- 1976

Bancher, om de afaceri și politician internațional, Johan Willem Beyen a fost un om politic olandez care, prin propunerea „Planului Beyen”, a adus un suflu nou în procesul de integrare europeană, la mijlocul anilor 1950.

Beyen este unul dintre membrii mai puțin cunoscuți ai grupului de părinți fondatori ai UE. Cei care l-au cunoscut l-au admirat pentru farmecul său, orientarea sa internațională și calitățile sale sociale deosebite.

Ca ministru al afacerilor externe al Țărilor de Jos, Beyen și-a adus o contribuție importantă la procesul de unificare europeană. A reușit să convingă orțe reticente din țara sa și din Europa să accepte integrarea europeană. Planul Beyen a propus o uniune vamală și o cooperare economică de mare amploare în cadrul unei piețe europene comune. Esența acestui plan s-a regăsit efectiv în Tratatul de la Roma din 1957 și stă în continuare la baza Uniunii Europene.

Primii ani de viață

Johan Willem (Wim) Beyen s-a născut la 2 mai 1897 în Utrecht, Țările de Jos. Fiu al unei familii bogate, a avut o copilărie lipsită de griji, bucurându-se de o educație internațională, cu accent pe literatură și muzică. Și-a început cariera în domeniul finanțelor naționale și internaționale după ce a absolvit Dreptul la Universitatea din Utrecht în 1918. A ocupat un prim post la Ministerul olandez de Finanțe, dar în 1924 s-a transferat în lumea corporatistă și a serviciilor bancare. În cele din urmă, a devenit președinte al Băncii Reglementelor Internaționale și director al companiei britanico-olandeze de bunuri de consum Unilever.

Al Doilea Război Mondial

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Beyen a lucrat în exil la Londra, în timp ce țara sa de origine era ocupată de Germania nazistă. În 1944, a jucat un rol important în cadrul Conferinței de

la Bretton Woods, unde s-au pus bazele unei structuri financiare internaționale postbelice. Din 1946 a reprezentat Țările de Jos în consiliul Băncii Mondiale, iar din 1948 a jucat același rol la Fondul Monetar Internațional.

Ministru al afacerilor externe

Beyen a fost ministru al afacerilor externe în perioada de reconstrucție de după cel de-al Doilea Război Mondial. În timpul războiului, devenise conștient de faptul că, pentru a preveni repetarea unei crize financiare similare celei din 1930, era necesară cooperarea economică regională deplină. Lideri din întreaga Europă postbelică au început să-și dea seama că ororile războiului și ale crizei economice pot fi depășite doar prin cooperare internațională. În timp ce unele inițiative erau axate pe continuarea acestei cooperări la scară globală, Beyen credea

că se poate obține mai mult prin cooperare regională. Primii pași spre cooperare economică au fost făcuți în 1948, prin planul Marshall – pachetul imens de ajutor oferit de America Europei, care le impunea țărilor europene coordonarea aspectelor economice în cadrul OCDE. În urma Declarației Schuman din 9 mai 1950, a fost creată Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului în 1952, cu scopul major de a face imposibilă izbucnirea altor războaie în Europa.

Beyen la Conferința de la Messina, unde și-a prezentat planul pentru cooperare economică în Europa.

Planul Beyen

Cu toate acestea, Beyen a întrevăzut posibilitatea unei cooperări mai ample între națiunile europene. Și-a dat seama că o integrare politică la acea vreme ar fi fost greu de realizat și a reușit să își convingă colegii de la nivel național și internațional că se pot înregistra progrese suplimentare prin continuarea cooperării economice care, în cele din urmă, ar duce la unificarea politică. Pornind de la această idee, a elaborat planul Beyen. Cu experiența acumulată în domeniul financiar și bancar internațional, știa că probleme precum barierele în calea comerțului și șomajul nu

se rezolvă cu ușurință la nivel național, ci necesită o abordare cu caracter internațional pronunțat. Deși au existat reticențe și chiar opoziții categorice în cadrul guvernului olandez, Beyen a reușit să propună planul, atât în timpul negocierilor privind Comunitatea Europeană de Apărare, cât și în timpul discuțiilor privind Comunitatea Politică Europeană de la începutul anilor '50.

O piață comună

Inițial, Beyen a beneficiat de sprijin limitat, în special din cauza faptului că guvernul francez de la acea vreme nu era interesat de continuarea integrării economice. Cu toate acestea, situația s-a schimbat când planul privind crearea Comunității Europene de Apărare a eșuat din cauză că parlamentul francez a decis să nu ratifice tratatul. Întrucât nu avea să existe nici comunitatea de apărare planificată, nici o comunitate politică, a apărut un impas. Acest lucru a readus planul Beyen în lumina reflectoarelor. Acesta se axa pe conceptul necesității unei cooperări economice depline, nu doar în domeniul cărbunelui și oțelului, ci pe toate planurile. Așadar, soluția a fost o piață comună pentru orice, în conformitate cu regulile de cooperare dintre Belgia, Țările de Jos și Luxemburg, instituite prin Acordul „Benelux” din 1944. Sub îndrumarea ministrului belgian Paul-Henri Spaak, țările Benelux au îmbinat ideile lui Beyen cu un proiect francez pentru o Comunitate a Energiei Atomice și i-au oferit lui Beyen posibilitatea de a-și contura planurile în timpul conferinței de la Messina din 1955. Acesta a explicat că unitatea politică este de neconceput fără o piață comună cu competențe comune în materie de politică economică și socială și fără o autoritate supranațională. Ideile sale au avut ecou în rândul celorlalți participanți la conferință. Drept urmare, șase țări au semnat Tratatul de la Roma în martie 1957, astfel înființându-se Comunitatea Economică Europeană și Euratom.

Rolul lui Beyen a fost adesea trecut cu vederea în ultimii ani, dar activitatea sa a contribuit la procesul de integrare europeană în anii 1950, ceea ce îl plasează printre personalitățile remarcabile pe care le numim astăzi „părinții fondatori ai Uniunii Europene”. Beyen va rămâne personalitatea care a dat un nou impuls proiectului european, într-un moment în care acesta era mai necesar ca oricând.